

Főoldal>Bíróági eljárások>Polgári ügyek>Melyik ország bírósága rendelkezik joghatósággal?

Az átmeneti időszak vége előtt indított, folyamatban lévő polgári eljárásokat az uniós jog alapján fogják lefolytatni. Az európai igazságügyi portálon 2024 végéig még olvashatók lesznek az Egyesült Királyságra vonatkozó releváns információk, az országgal kötött kölcsönös megállapodás alapján.

Melyik ország bírósága rendelkezik joghatósággal?

Anglia és Wales

1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?

A jogvita jellege fogja meghatározni, hogy az ügyben mely bíróság vagy döntőbíróóság rendelkezik hatáskörrel. A polgári perek általában a megyei bíróság (County Court) vagy a felsőbíróság (High Court) előtt indulnak; meghatározó tényező a követelés értéke és a jogvita összetettsége. Az állam és magánszemély közötti ügyekben, valamint bizonyos különálló területeken (mint például munkajog) főszabály szerint a törvényszékek (tribunal) járnak el. A különböző törvényszékekkel kapcsolatos információk az [Igazságügyi Minisztérium](#) honlapján található meg.

Egyes megyei bíróságok tárgyalási központjai kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek építőipari munkák tekintetében, más megyei bíróságok pedig „különleges hatáskörrel” rendelkeznek, amely alapján kancelláriai, kereskedelmi, műszaki és építési jogot érintő ügyeket bírálhatnak el. Ezenkívül a felsőbíróság, amelynek székhelye főszabály szerint Londonban található, körzeti hivatalokat (District Registries) működtet az ország számos fontosabb területén. A körzeti hivatalok lehetővé teszik, hogy a felsőbíróság hatáskörébe tartozó ügyeket Londonon kívül terjesszenek elő, és azokat megfelelően képzett bíró bírálja el. A közigazgatási bíróság (Administrative Court) állandó jelleggel biztosítja a felsőbíróság jelenlétét bizonyos régióközpontokban.[1] A felsőbíróság részletesebb bemutatása az alábbiakban található.

Mivel a hatáskör kérdése gyakran nem egyértelmű – pl. a munkajogi esetek egyes kérdéseit a munkaügyi bíróságok helyett a megyei bíróságok tárgyalják, ezért a jogi eljárás megindítása előtt tanácsos jogi tanácsot kérni. További információk az [Igazságügyi Minisztérium honlapján](#) található.

[1] Cardiff, Bristol, Birmingham, Leeds és Manchester

2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?

A polgári ügyekre vonatkozó eljárási szabályokat a [Civil Procedure Rules](#) (CPR) (polgári perrendtartás) határozza meg, amelyet szabályok értelmezésére vonatkozó gyakorlati iránymutatást adó gyakorlati útmutató egészít ki. A CPR [7. részére](#) vonatkozó gyakorlati útmutató határozza meg, hogy az ügyek mely bírósági szinten kezdődnek. A megyei bíróság és a felsőbíróság hatáskörét a követelés értéke és a jogvita összetettsége szerint határozzák el. Az alapvető különbség szerint a 100 000 GBP alatti követelés a megyei bírósághoz tartozik, míg ezt meghaladó értékű követelés a felsőbírósághoz. Ezenfelül van a CPR 8. része szerint eljárás, amely a pénzköveteléستől eltérő tárgyú követelésre vonatkozik; ebben az esetben az ügy tárgya és összetettsége fogja meghatározni a vonatkozó eljárást.

A pénzköveteléseket „eljárásrendek” szerint csoportosítják, eszerint azon követelés, amelynek értéke nem haladja meg a 10 000 GBP-t, a kis értékű követelések eljárásrendjéhez (Small Claims Track) fog tartozni, míg a 10 000 GBP és 25 000 GBP érték közötti követelések a gyorsított eljárásrendhez (Fast Track); Azok a követelések, amelyek nem tartoznak e két eljárás alá, a többvonalú eljárásrend (Multi Track) alá fognak tartozni. Meg kell jegyezni, hogy az ügycsoportba való besorolás bírósági feladat, és a fentiekben megfogalmazottak nem akadályozzák meg a bírót abban, hogy az ügykezelési jogkörében eljárva az ügyeket meghatározott eljárásrendbe sorolja annak érdekében, hogy azokat adott bíróság bírálja el. Részletesebb leírás [itt](#) található.

Az ügyek különböző fajtáival a felsőbíróságon belül három tanács foglalkozik.

A **Queen's Bench Division** (a Királynő bíróságának tanácsa) - a polgári ügyek széles körével foglalkozik, beleértve a szerződészegéssel és szerződésen kívül okozott károkat, rágalmozást, kereskedelmi jogvitákat és admiralitási ügyeket (hajózással kapcsolatos polgári keresetek, például ütközés, a rakomány károsodása, elsüllyedt hajók rakománya); Ezenfelül mostantól a **Műszaki és Építésügyi Bíróság (Technology and Construction Court)** keretében magában foglalja a hivatásos szakértői bíróságot (Official Referees Court). A közigazgatási bíróságon keresztül a bírósági felülvizsgálat (Judicial Review) révén a bíróságok, törvényszékek és közfeladatot betöltő testületek és magánszemélyek (beleértve a kormány minisztereit is) széles köre tekintetében felülvizsgálati feladata is van. A bírósági felülvizsgálat biztosítja, hogy ezek a szervek és személyek döntéseiket megfelelően és jogszerűen hozzák meg, és ne lépnek túl a Parlament által rájuk ruházott hatásköröket.

Chancery Division (Kancellária tanács) – különösen ingatlanl kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik, beleértve az elhunyt személyek ingatlanának kezelését, végrendeletek értelmezését, fizetéseképtelenséget, adóelkerülést, szabadalmakat, valamint társasági és társulási jogvitákat. Az újonnan alakult **szellemi tulajdoni ügyekben eljáró bíróság (Intellectual Property Enterprise Court)** [#_ftn1](#)[1] szintén a Kancellária tanács keretében működik.

Family Division (Családjogi tanács) – ez a tanács foglalkozik a házasság felbontásával és házassági ügyekkel, gyermekeket érintő ügyekkel, mint például az örökbefogadással, nem vitás végrendeletekkel, és a végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt személyek ingatlanának felosztásával.

A felsőbíróság adatai az [Igazságügyi Minisztérium](#) honlapján található meg.

Amennyiben nem biztos abban, hogy melyik a megfelelő bíróság, kérjen jogi tanácsot, vagy látogasson el az [Igazságügyi Minisztérium](#) honlapjára.

2.1 Létezik-e különbségtétel alacsonyabb és magasabb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyekben?

2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyekben?)

2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály

A fent említettek szerint a megyei bíróságok hatáskörébe tartozó követeléseket jelenleg főszabály szerint központilag kell előterjeszteni, majd azokat – ha tárgyalás szükséges – tárgyalási központokhoz továbbítják. A CPR 26. része (2A) bekezdésnek (2) pontja előírja, hogy az ügyet azon hely szerint illetékes megyei bírósági tárgyalási központhoz kell áttenni, ahol az alperes lakóhellyel rendelkezik vagy gazdasági tevékenységet folytat, viszont bármelyik fél jogosult kérni, hogy az ügyet adott tárgyalási központ bírálja el. A különleges hatáskör kérdését szem előtt tartva előfordulhat, hogy a kijelölt tárgyalási központ a szaktudással rendelkező bírásra vonatkozó követelményre tekintettel nem a felek lakóhelye szerinti központ lesz.

Ezenkívül vannak bizonyos keresettípusok, amelyeket a területi illetékesség határoz meg; például a földterület birtoklásával kapcsolatos ügyek, valamint a Consumer Credit Act (a fogyasztói hitelről szóló törvény) szerinti követelések vagy az áruk visszaszerzésére irányuló követelés. Ezekben az esetekben a követelést ott kell előterjeszteni, ahol az áruk birtokában lévő személy lakóhellyel rendelkezik vagy gazdasági tevékenységet folytat. E kivételekről Anglia és Wales vonatkozásában bővebb információk a [polgári bírósági szabályzat](#) 55. és 7. részében található meg.

2.2.2 A főszabály alóli kivételek

A főszabály alóli kivételek értelmében az ügyet az a bíróság fogja elbírálni, amely – figyelembe véve az ügy jellegét, a megfelelő illetékesség szempontjából rendelkezésre álló bírákat és a felek képviseletét – a leginkább alkalmas az ügy elbírálására.

2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróság (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróság) és egy másik bíróság között?

Főszabály szerint az ügyet – ha tárgyalás szükséges – azon hely szerint illetékes megyei bírósági tárgyalási központhoz kell áttenni, ahol az alperes lakóhellyel rendelkezik vagy gazdasági tevékenységet folytat. A felek azonban az ügyirányítási kérdőív (directions questionnaire) kitöltésével kiválaszthatják azt a bíróságot, amely meghallgatja őket; ez ügyben a döntés a bíróságot illeti meg. A felsőbbbíróságon előterjesztett egyes követeléseket a különböző kerületi hivatalok is elbírálnak. Az ügyek áttételéről bővebb információk a [polgári perrendtartás 30. részében](#) található.

2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?

A fent említettek szerint a bíróság szintje tekintetében a követelés értéke vagy az ügy összetettsége a meghatározó tényező. A felek az ügyirányítási kérdőíven ugyan nyilatkozhatnak a helyszínt illetően, a végső döntés joga azonban a bíróságot illeti meg. Nem a felperes választja ki, hogy mely bíróság előtt indul az eljárás. Ezenkívül a CPR 2.7. része alapján a bíróság szabad belátása szerint bírálja el az általa megfelelőnek tartott ügyeket. További részletek a [polgári perrendtartásban](#) található.

2.2.2.3 Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróság illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?

Nem.

3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

A felsőbbbíróság különböző tanácsainak feladatait és a családjogi ügyekkel foglalkozó bíróságokra vonatkozó tudnivalókat fentebb már bemutattuk.

A [megyei bíróságok](#) és a [felsőbbbíróság](#) vonatkozásában további információk megtalálhatók az Igazságügyi Minisztérium internetes oldalán.

Kapcsolódó linkek

Igazságügyi Minisztérium

Utolsó frissítés: 16/09/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.